

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVI. Ч. 284. Джерзі Сіті, Н. Дж., середа, 7-го грудня 1938.

No. 284. Jersey City, N. J., Wednesday, December 7, 1938.

VOL. XLVI

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ

Тел. „Свобода“ 4-0237, — Тел. У. Н. Союзу: 4-1018. 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA.

FIVE CENTS ELSEWHERE

ПРЕЗИДЕНТ ОБСТОЮЄ СВОЮ ЛІБЕРАЛЬНУ ПОЛІТИКУ

ЧЕПЕЛ ГІЛ (Норт Каролайна). — Президент Рузвельт виголосив тут на інтернаціональному форумі університету Північної Каролини дві промови, в котрих порушив важливі питання американської внутрішньої й зовнішньої політики. Обі промови були розіслані радіом по всьому краю й поза границі й у кожній з них президент підкреслював, що він далі буде провадити свою ліберальну політику, як досі.

Якщо край має постійно розвиватися, він му- сить теж постійно змінятися.

Добробут американського народу не може ви- чікувати простого випадку; для цього треба рішучо- го й умисного ділання.

Що Америка тепер робить або зробить за най- ближчі роки, має багато більший вплив на перебіг подій світу, ніж хтонебудь з нас може вгадати. Злу- чені Держави є не лише найбільшою й наймогутні- шою демократією в світі, але й тою демократією, від котрої інші демократії світу вижидають рятунку.

Він заявивсь у внутрішній політиці за дальше ведення ліберальної політики, не зважаючи на вислід останніх виборів.

У заграничній політиці, говорив президент, уряд робить усе, що він хоче, щоб вдержати мир.

СУД ПІДДЕРЖУЄ ЧАСТИННО ЗАКОН ПРО РОБІТНИЧУ РАДУ.

ВАШИНГТОН. — Найвищий Суд Злучених Держав вирішив тут довгий спір між підприємством „Консолидейтед Едісон Ко.“ та міжнародною юні- ою електричних робітників, в котрому йшло про конституційність закону про раду робітничих відно- синах. Суд у підсумку слушався юнії, в інших точках — підприємству.

Суд признав юнію за тіло, уповноважене умов- ляться за умови праці лише в імені своїх членів.

Рішення суду було видане не одноголосно, але більшістю суддів.

ПРОДАЛИ ЗАЛІЗНИЦЮ ЗА 80,000 ДОЛЯРІВ.

НЮ ЙОРК. — Надземну залізницю на 6-тій Еве- ні продано на ліценцію, що відбулася за \$80,000. Предмет купна обіймає 17,000 тон будівельної сталі та 2,000 тон шин.

Продаж має ще бути підтверджений оціноч- ною радою міста.

ЖІНКА СУДДІ ОБВИНУВАЧЕНА ЗА ПАЧКАРСТВО.

НЮ ЙОРК. — Федеральна лава присяжних суд- дів постановила поставити на суд як обвинувачену за пачкування річей до Злучених Держав паніу Ло- рел, жінку судді найвищого суду в місті Ню Йорк. Прокураторія каже, що пані Лорел при приїзді до Америки з Європи не подала до відома митного у- ряди, що вона везе з собою багато річей, але пере- крала їх через митний уряд і спровадила до свого мешкання. Її арештовано 26. жовтня.

БАНДИТИ ОГРАБЛІ ЕДИСОНОВУ КОМПАНІЮ.

НЮ ЙОРК. — Чотири грабіжники напали в по- неділок зполудня на канцелярію підприємства Кон- солидейтед Едісон Ко. Застрашивши 17 робітників підприємства, вони забрали з каси підприємства \$12,000 готівкою і \$4,000 чеками, яких не можна пе- реносити на інших людей.

ФОРД КАЖЕ, ЩО ЙОГО ПАТЕНТИ ПУБЛИЧНА ВЛАСНІСТЬ.

ВАШИНГТОН. — На переслуханні перед тимча- совим економічним комітетом ставав як свідок Ед- сел Д. Форд, син Генрія Форда, автомобільного ма- гната, та заявив, що Фордова Компанія не обстоює патентових прав своїх винаходів. Коли хто на- рушить це право, вона ніколи його в суд не позиває.

ПОЛІЦАЙ ВІДПОВІДАЮТЬ ПЕРЕД СУДОМ ЗА КРАДІЖ РЕЄСТРІВ.

НЮ ЙОРК. — Дев'ять членів міської поліції, між ними один капітан, один поручник, один сержант та 6 звичайних поліцаїв, стоїть на суд за крадіж по- ліційних реєстрів з поліційної стації в Брукліні.

ВІДНОВЛЯЮТЬ СТАТУЮ СВОБОДИ.

НЮ ЙОРК. — Перше загальне відновлення ста- туй Свободи в заливні міста Ню Йорку буде викінчене 15. грудня цього року. Статуї вичищено, скріплено й перемальовано. Справляють теж цілий острів, на котрім стоїть статуя. Роботу виконали допомогові робітники.

КАТОЛИЦЬКО-ПРОТЕСТАНТСЬКЕ ВІЧЕ ПРОТИ НАЦІЗМУ.

ВАШИНГТОН. — Католицький й протестантський духовники влаштували тут спільне віче („релі“) проти нацизму. На чолі протестантських духовни- ків стояв протестантський єпископальний єпископ Фрімен; на чолі католицького духовенства — о. Волш.

НАІЗДОРОВІШІ МІЖ ТИСЯЧАМИ.

На цій світліні є чотири хлопці й чотири дівчата, вибрані з тисяч членів Кон- гресу Національного Клубу і призначені для членів здоровішими. Зліва напра- во: Джералд Р. Гавлі, 17, Брок, Небраска; Брит Філіпс, 17, Кордел, Джорджія; Гу- берт Литфелд, 17, Ок Гров, Луїзіяна; Кендал Вилсон, 18, Келог, Айова; Рут Нейсон, 16, Стейтсвил, Норт Каролайна; Луїза Джансон, 15, Калера, Алабама; Джефі По- ленд, 15 Фрайбург, Луїзіяна; Варвара Біб, 15, Логан, Айова.

КАРДИНАЛ ПРО НАСЛІДКИ НОВИНКАРСЬКОЇ ЦЕНЗУРИ.

Кардинал Мунделейн, архи- єпископ Шіага, заявив у роз- мові з газетярами в Ню Йорку при нагоді свого повороту з Риму, що пересічна людина в Римі знає дуже мало про най- важніші світові події. „Особи- сто я думаю“, говорив карди- нал, „що це є знаменита річ, що в Америці кожна людина знає, що діється в світових справах, та що тут ніхто не є обмежений до того, що хтос- ньий вважає вартісним заг- альної уваги“.

ВИНАГОРОДИ ЗА ВБИВАН- НЯ СОРОК.

Організація „Дакс Анлими- тед“ признала нагороди за вби- ття сорок. Сороки в остан- нім часі незвичайно розмно- жились і з багатьох сторін Алберти надходять зажалення на шкоти, спричинені ними. Через те від 1. листопада роз- почато кампанію за вигублен- ня сорок і будуть виплачува- ти по 5 центів за кожну пару предложених сорокачих піг.

ХТО ЛІКУЄТЬСЯ В СОВЕТ- КИХ ЖИВЦЯХ.

З оголошеної статистики про соціальний склад лікуван- ців, які лікуються в держав- ний кошт у советських жив- цях на Кримі і на Кавказі ви- ходить, що в осінньому сезони було 11,000 осіб. Між цими лікуванцями були 84 народні комісари, коло 8,000 вищих советських державних урядовців і службовиків комуністичної партії, 1,800 керманців т. зв. стаханівських бригад у совет- ському промислі і коло 1,000 директорів державних фабрик та торговельних підприємств.

ГРАБУНКОВИЙ НАПАД НА ПРИХОДСТВО.

На греко-католицьке при- ходство в селі Волощук, пов. Броди, напали вчором три невідомі грабіжники, озброєні в револьвери. Користаючись неприємностями парохана, о. Во- лодимира Терещука, в хаті, грабіжники стероризували об- слугу і забрали всю готівку та інші речі. Описля впровадили зо стайні коня, запрягли до воза і відіхали в невідомому напрямі.

УЧНІ ВСЕЛЮДНИХ ШІЛ ВЛОМНИКАМИ.

У Челяді, сосновецького по- віту, зліквідували банду моло- дих вломників, зложену з уч- нів вселюдної школи у віці 10 і 11 літ.

ПОГОНЯ ЗА ВЕЛІТЕНСЬКИМ ВУЖЕМ У ЛОНДОНІ.

В полуднево-західній і за- хідній ділянці Лондону полі- ція шукає індійського вулі- тона, довгого 2½ м. Вуж є улюбленим сина відомого письменника Конана Дойла. Його бачили коло Гайдпарку, де він важко зранив пса.

ПОТОКИ З ВИНОМ.

У відомій зо своїх винниць провінції Мендоза в Аргентині вилили 22 міліони літрів ви- на, щоб не допустити до даль- шої обнижжії цін. Тому, що населення кинулося з посудина- ми до потоків по вино, по- ліція обставила потоки, не до- пускаючи до них аматорів ви- на.

ЯК „ГАЛІЦЯНИ“ СПРАВЛЯ- ЛИ ВЕСІЛЛЯ НА ФАРМІ.

У Сторджі, в Саскачевані, відбулося весілля Івана Наро- вського з Анною Ливенко. О- бое молодята, хоч мешкають у Віндзорі, Онт., рішили спра- вити весілля в домі своїх ро- дичів. І дійсно весілля відбу- лось, і то на давній старокрає- вий лад, ще зперед яких 50 а- бо 70 літ тому, з пияткою і тра- диційною бійкою. В часі за- бави, коли гарячі напшти між весільними гостями до бійки на життя й смерть.

Вислід весільної бійки був такий, що 45-літній Іван Ба- бок, один з весільних гостей перенісся на другий світ, а за- те кілька інших весільних го- стей, що його так тяжко по- біди, а бачи, кричали „ходім і покла, з ним“, стали пер- ред судом як обвинувачені за вбивство.

Тут не від речі буде додати, що в хаті родичів молодого, де відбулась ця сумнозвісна гостина, побито всі вікна й на- чина, поломано всі столи, ліжка та крісла а самоходи на- подірю виглядали, неначе би- перейшов через них военний повз (тенк).

БОЙКОТ НІМЕЦЬКИХ ТОВА- РІВ НЕЛЕГАЛЬНИЙ.

В Гамільтоні, Онт., відбувся конгрес канадійських жидів, на якому вибрано комітет, що матиме за мету зорганізувати загальний бойкот німецьких товарів у Канаді. Посол Джан- Гіас з Торонта вибраний го- ловою цього комітету. Обго- ворюючи легальність такого бойкоту в Канаді, гамільтон- ський адвокат Гарді Волд- рон заявив, що Канада й Ні- меччина живуть у дружних взаєминах і розводити таку е- кономічну війну — бойкот — проти Німеччини є криміналь- ним злочином. Взагалі твори- ти в Канаді якунебудь органі- зацію або змовлятися проти торговельних інтересів Німеч- чини є в Канаді неелегальним і закон такого карає. На заміт- ку Волдрона жиди пояснюють, що бойкот таки побудеться, але тільки в моральному змі- слі.

ЗНИЩИЛИ ФАРМУ СІРБНИХ ЛІСІВ.

Нездовлені жорстокі шкід- ники знищили фарму годівлі срібних лісів кілька миль на захід від містечка Старбак у Манітобі. Власником фарми є С. Р. Болдвін. Хоч збитих 117 лісів, з усіх 120, убито у переверненні троку у рові, то проте власник обчислює свою втрату на близько \$10,000. Його підприємство годівлі цінних лісів цілковито знище- не.

ОСЕЛЕДЦІ ДЕШЕВІЮТЬ.

Коло берегів Ісландії покін- чилась ловля оселедців. Вона вдалась гарно цього року. Ісландські рибалки навантажи- ли 336,000 бочок оселедців, це є 120,000 більше як минулого року. Ісландія має 110,000 на- селення, з чого 80% живуть з риболовлі.

ЗНАХОРКА КОЛО ЛОДЗІ.

В осаді Любонь під Лодзею рільна робітниця, 23-літня М. Цьмель пішла до знахорки, 67-літньої В. Вуйцікової, щоб порадитися проти недуги. Зна- хорка примітила хвору в ко- морі з димом, від якого хво- ра зачадилась і померла. Зна- хорку арештували.

СЛОВАЦЬКА ПРЕСА ЗАХОПЛЕНА ЗАЯВОЮ О. ВОЛОШИНА

ХУСТ. — Словацький часопис „Словенскі Глас“ помістив статтю п. з. „Браво, Волошин“. У тій стат- ті між іншим пишеться: „Прем'єр Карпатської Укра- їни, о. д-р Августин Волошин, мав відвагу сказати те, що повинен сказати кожен з нас. Він заявив, що ніякої іреденти не будуть толерувати та що кож- ний, хто не хоче залишитися в межах держави, може відійти. І в нас є такі випадки, про які сказав прем'єр Волошин. Але прем'єр Волошин пішов далі: він заявив, що мадяри матимуть у Карпат- ській Україні такі права, які відстануть українці в Ма- дярщині. Саме цей принцип повинні і ми застосу- вати. Прем'єр Волошин показав нам шлях. Виста- не, коли й ми підемо тим шляхом, що ним пішов о. Волошин“.

РОЗДІЛ КУКУРУДЗИ МІЖ УБОГЕ НАСЕЛЕННЯ ЗАКАРПАТТЯ.

ХУСТ. — Пресове бюро Карпатської України повідомляє, що уряд Карпатської України розділив 6 вагонів кукурудзи між убогим населенням в окрузі Сваляви, 9 вагонів в окрузі Волового. На днях роз- ділить 30 вагонів між населенням в окрузі Рахова. Крім того на днях має надійти 38 вагонів кукурудзи з Румунії і 45 з Югославії. Незалежно від того уряд Карпатської України закупив ще 1,000 вагонів ку- курудзи для вбогого населення.

ПОКЛАДИ ВУГІЛЛЯ І МІДИ В ГАЛИЧИНІ.

ЛьВІВ. — Геологічні дослідження, що їх від дов- шого часу ведуть учені в околицях Сокаля над Бу- гом, відкрили там нові поклади вугілля. Верчення виказало, що там знаходиться високоякісне вугілля, так зване „антрацит“, що своїм складом дуже подібний до вугілля Донецького Басейну. Досі ще не провірено величини сокальських покладів. Але з весною чергового року урядова комісія польських фахівців робитиме глибокі і широкі верчення. Вона вирішить, чи біля Сокаля повстане новий вуглевий басейн.

Одночасно з тими дослідженнями польські вчені ве- дуть досліди в околицях Бучача та Незвиськ. Досі їм удалося знайти куски мідяної руди, яка своєю я- кістю дорівнює найкращій німецькій мідяній руді. Колиби ці досліди показали успішними, то це був би ще один доказ великого багатства українських земель. У Великій Україні начислюють 10,000 різ- нородних великих копалин, серед яких залізна руда, каоліну, манганцю, вугілля, графіту, ртуті та соли.

ПОЛЬСЬКІ ОПРИШКИ БЮТЬ ВІКНА В УКРАЇН- СЬКИХ УСТАНОВАХ.

ЛьВІВ. — У ночі з 12 на 13 листопада ц. р. не- викриті напасники вибили шибви в домі Українбан- ку, а в ночі з 13 на 14 цього місяця вибили всі шибки в українській Бурсі в Бродях, а також у помешкан- ні о. катехита Зафійовського.

БОЛЬШЕВИЦЬКІ БАНДИТИ ПОМАГАЮТЬ ПОЛІКАМ.

ЛьВІВ. — Місцеві поляки-бандити підпалили обійстя о. Сірецького, пароха в Гаврилівці. Згада- ний священник належить до найкращих і найдейні- ших українських священників Станіславщини, який поклав чимало тривалих заслуг на народній ниві. Слід зазначити, що комуністичні бандити попе- редньою парохом зробили ще гірше: вони ограби- ли його, потурбували та при зруках озвонів і гу- діння баняків вигнали з села, що сталося опісля по- середньою причиною його смерті.

ЗАПОВІДАЄ НА ВЕСНУ ВІЙНУ.

ЛОНДОН. — Міністер Полудневої Африки, Пі- ров, який обізвав недавно всі європейські столиці і переговорів за головним європеєм в справі розділу кольтоній, заявив, що за всякою правдоподібністю на весну чергового року вибухне світова війна. Вій- ни нині всі бояться, але замість усувати основні при- чини війни, всі до неї зброяються. Щоб уникнути вій- ни, говорив Піров, треба булоб у найближчих мі- сяцях певним державам поробити далекойдучі у- ступки. А на ті уступки цілком не заноситься.

НІМЕЦЬКА ДЕЛЕГАЦІЯ В ПАРИЖІ.

ПАРИЖ. — До Парижу прибула німецька деле- гація з міністром Рібентропом на чолі. Ця делегація має підписати противоенний договір з Францією, на основі якого обидва держави зобов'язалися зо со- бою не воювати, а усувати непорозуміння мирним шляхом. Замітне те, що Рібентроп взяв зо собою чимало знавців, тому догадуються, що цей договір покриватиме багато ділянок. В урядових колах го- ворять, що Німеччина не тільки не має нічого спіль- ного з протифранцузькими демонстраціями, що ма- ли недавно місце в італійським парламенті, але навіть є проти тих демонстрацій та вважає їх не на часі.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893.

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакції не відповідає

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ВІДДІЛОВІ ВИБОРИ

Місячні оповістки відділів У. Н. Союзу заповідають тепер звичайно річні збори, на котрих правильно здається річний звіт відділового уряду й відділової контрольною комісії та вибирається новий уряд на наступний рік. Цей факт повинен звернути увагу членів на вагу цих зборів. Від того, як будуть ці збори переведені, буде залежати в значній мірі успіх дальшої діяльності відділу для У. Н. Союзу.

Вага цих річних зборів, хоч куди більша від ваги звичайних місячних зборів, вимагає передовсім присутності кожного члена й членкині. Навіть ті нові члени, що справ відділу не розуміють, повинні з'явитися на них, щоб почати їх учитися. Досвідчені члени повинні з'явитися, не зважаючи на різні недогоди, щоб своїм досвідом допомогти молодшим членам вирішувати важні справи, звичайно порушувані на річних зборах.

Знаємо з досвіду, що бувають інколи члени, що на річні збори не приходять, а довідавшись потім, що на них запала якась ухвала, яка їм не подобається, нарікають на це або навіть відмовляються її виконувати. Так поступати може лише незріла людина; дозріла людина йде на збори, бере участь у нарадах і голосуванні й навіть, як ухвала випала проти її волі, піддається рішенню більшості.

Неменше важною справою є вибір нового уряду. Що це справа важна, це знає кожний член. Одначе важна ця справа не для гонору й почеси, які приносять із собою вибір члена на якийсь уряд, але тому, що від того, яких урядників вибереться на кожний уряд у відділі, буде залежати в значній мірі те, чи відділ буде сповняти добре свої функції. Справа почеси є важна, але ця друга справа багато важніша. Тому при виборі урядника членові треба дивитися не на те, чи кандидат є його братом, сватом або кумом, але на те, чи кандидат з усіх членів найкраще надається на даний уряд. Кожний уряд приносить із собою почесу, але кожний уряд рівночасно складає на носія його обов'язки. Як цей член цих обов'язків не може або не хоче сповнити, то уряд не принесе йому почеси. Тому саме приятель не буде голосувати на свого приятеля, що на уряд не надається.

Кожний уряд має свої вимоги. Буває, що хтось надається на предсідника, інший на секретаря, ще інший на касієра, чи контролера, чи на радного. Це вже розум і практичний зміст членів відділу в тому, щоб угадати, котрий з членів найкраще надається на даний уряд. Для цього треба розуміння обов'язків даного уряду й розуміння вдачі та здібностей членів. Для цього треба певного досвіду, котрий добувається довгою практикою, довшою участю в таких виборах.

При виборах люди часто помиляються. Тому який кандидат, що перепав при виборах, не повинен на членів за це гніватися. Він повинен бути вірогідним для людської помилковості й своєю щирою працею в році показати членам наочно, що він справді був би кращим урядником. Мститися за невибір може лише людина злобна.

СЛОВАЧЧИНА ТА СЛОВАКИ

НАРІД І ЙОГО РОЗСЕЛЕННЯ.

(4)

Спіш, зогляду на альпійський клімат і високе положення, є наче кліматичною купелевою країною, що крок є тут ріжні мінеральні джерела, що приносять хорим не лише полешку, але і видужання. Сірчані купелі в Любіці (Ляйбіці) коло Кежмарку та в Смердзониці (Кроненбергу), вуглеводні славковські купелі (Шлягендорф), дружбаські (Рухбах) і слатвінські (Слатвіне), залізні купелі в Любовлі — це тільки найважливіші та найголосніші побіч багатьох кліматичних і літніських місцевостей.

Хто іде вгору долиною Вагу та Попраду, звичайно так дуже захоплюється Татрами, що забуде й глянути на нижчі гори, які тягнуться ріжнотоманною смугою рівнобіжно до Татр. А тимчасом ті Малі Татри чудові, є там печери, темні бори із вистаючими зпоміж них величними шпильми. В тих горах добувають ріжні метали: олово, залізо, срібло, а навіть золото. Тому, що по мадлярськи копальня називається „баня“, то що друга-третя місцевість у другій частині назви має це слово, або по словацьки „банські“ (нпр. Банська Бистриця). Це доказує при-

значення, для якого дану о-селю оснували.

Рядом, наче північна сторожа, стоять тут величаві шпиль: Крайова Гора, Велька Вапеліца, Чертовіца, за ними має-статичний Дюмбір (2,045 м.), понижче на південь Столиця, Ревуцка Голя, багатохребетний Музань, Вепор і Поляна.

Головною гарною є долина ріки Грону. Романтичність долини ступенється коло Бжезової і зростає до Банської Бистриці та Зволени. Тут також багато руїн старих замків. Над рікою Слатною, що впадає до Грону у стіп гори Великої Поляни, розложилася велике село Тетва, що має як-ись 15,000 мешканців.

У Зволениці багато мінеральних джерел, головню квасних, так, що мінеральної води вживають там як щоденної води до пиття, бо вона є у кри-ниці в господарів на подвір'ю. Найславніші купелі є в Слячі, 3 км. від Зволени.

Із гемерської та зволенської округи походило багато за-служених словаків, як нап-р. славний письменник Шафажік (Шафарик).

У текувській окрузі найба-гатіші копальні є на захід від Зволени у Кшемніці (золото),

УТРАЧЕНА СТОЛИЦЯ

На основі відецького рі-шення утратила Карпатська У-країна три найбільші міста: Ужгород, Мукачів і Берегів з околицю.

Та ми не повинні тратити надії, а працювати, щоб утра-чені землі вернулися назад до Карпатської України. Праця і віра докаже чудес, повстане одна велика Україна.

Мадярський літописець Ано-нім каже, що Ужгород був першою слов'янською тверди-ною, яку зайняли мадари тоді, як вдерлися у дунайський ба-сейн. Відтоді пройшло більше як тисяча літ. Та цей довгий час не оставив в Ужгороді майже ніяких слідів і крім старого замку, що домінує своєю сірою масою над усім містом, нічого про давнину мі-ста не згадує. Все інше, що тут є, не старше як 150 літ.

Цим ріжниться Ужгород від західних міст. Не знаходимо в ньому величавих будівель се-редньовіччя, нема в ньому, не зважаючи на тисячелітню ми-нувшину, патини старовинної культури.

Причиною того є це, що Ужгород не був вільним мі-стом із упривілеєним місча-нським населенням, а тверди-ною, яка заступала доступ у-країнцям і полякам у приду-найську рівнину, а туркам у Карпати. Як важна стратегічна точка він підчинений був на-чальникам твердині, який мав повну військову і самособу, громадянську владу. Така не-обмежена влада виключала вже сама собою всяку можли-вість розвитку громадянських вольностей і т. зв. міської са-моуправи, які є, можна сказа-ти, однією нагодою для розвитку ремесла і торгівлі, а яка в інших містах була осно-вою добробуту населення та дала змогу прибирати значні багатства, надвишку яких вжили для будови державних і приватних будинків, святинь і т. д.

Другою причиною того бу-ла вбогість громадян, та ще й до того маетних незмож-них громадян поконфісковано. Австрія в початках 18-го сто-ліття за те, що вони взяли у-часть у протигабсбурзькому повстанні Франца Ракоція. Майно те дали лісовому дер-жавному скарбові. Всі ста-рання міста відізнати це май-

но покинчилися невдачею. Ма-етки лісового скарбу і сьогодні-ні окружують звідусіль місто, що служать як чудові природ-ні парки для громадян. Вули-ці та площі міста, які також належали до скарбу, звернено місту тому 60 літ, а в заміну за це місто звільнило скар-бові посілости та підприємства від міських податків.

Ужгородський замок, який також були сконфіскували графові Миколі Берченієві (я-кий почасті дівав його в на-слідстві від первісних його власників Другетів, а почасті відкупив від скарбу) в 1774 році цисарєва Марія Тереса разом із єзуїтським монасти-рем і церквою подарувала гре-ко-католицькій мукачівській дієцезії. Відтоді мукачівський єпископ проживав в Ужгороді. Важною історичною подією треба признати, що десь у 1649 році — точніше тепер годі ствердити — заклачили церкву унію.

Ужгород наслідком непри-вітних обставин розвивався незвичайно помалу і хоч був осідком ужгородської жупи та мукачівської єпархії, а та-кож культурним і національ-ним осередком карпатоукраїн-ського народу, оставався не-знатним провінціальним мі-стом. Впливові чинники наче не бачили його. Так нап-р. сучасного перенесли були до Берегова, залізницю, про-вели попри Ужгород і т. д.

Державний переворот був теж переворотом в історії мі-ста Ужгороду, який із незна-ного провінціального містеч-ка став столицею автоном-ної Карпатської України. Це поставило перед Ужгородом нові завдання, що випливали з його нового положення, як столиці краю.

Треба було передовсім по-думати над тим, де примісти-ти нові центральні державні та краєві (земські) уряди, бо в місті не було подостатком і відповідних будинків. Тому збудували коштом 150 міліо-нів ч. к. нову модерну части-ну міста, звану Мале Галаго. Із важніших будинків, побудо-ваних тут, є тут краєвий уряд, команда жандармерії, краєвий і окружний суд, народний банк, дирекція фінансів, ди-рекція поліції, дім народного здоров'я, народна школа ім. Масарика, нова почта і т. д.

В горах Ситна, як каже пе-реказ, сплять закляті лицарі, або, як інший переказ каже, жив там велетенський змії, та його вже вбили з гармат.

З гори Ситна прегарний вид на всю околицю, на далекі на півночі Малі Татри і дрібні на південь хвилясто спадаючі гор-би.

Так ми перебігли наче по-спішним поїздом найцікавіші околиці Словаччини. Приди-вімся тепер до людей.

ХАТИ І НОША.

Навіть менш уважний гля-дач запримітить словацьку прикмету: ставити хати тісно

*) Шавнице, дочко гарного Ситна, будь подібна до твоєї Ситна, хай обралою його буде твоя віра, а твій його пошту. В цих скелях бачиш незломні сили, висоту слави в ті височині, повну в його підмаршних скелях: Ситном будь твої родні (батьківщині) — каже поет Сладко-вич.

В 1929 році завели елект-ричне освітлення, а вже в 1932 р. пустили в рух нову елект-ричну стачію, побіч неї гидро-центрально. Електричні стачі засобляють в електрику всю Карпатську Україну та східню Словаччину.

Коштом майже дев'ять мілі-онів ч. к. побудовано нові мо-дерні різниці, а побіч них но-вий базар (ятки). В 1932 р. ви-кінчили будову водопроводів, також коштом 9. міліонів ч. к. Тогож року відкрили новий міський кінотеатр, побудова-ний за найновішими технічни-ми плянами. Ця будова разом з будинком прилюдної міської бібліотеки коштувала 5 міліо-нів ч. к. В 1932 році коштом краю при підмоці держави збудували ремісничу школу коштом 1½ міліона ч. к.

Як ужгородську спеціаль-ність треба згадати циганську школу, яку побудували в 1927 році в циганській ділянці мі-ста. Це мабуть чи не єдина така школа в Європі.

Ріка Уж, що перепливає Ужгородом, ділить його на дві половини, получені покищо одним мостом з гостинця і од-ним залізничним. Регуляція ріки зачалася 1923 року. Таке гарне побережжя, як в Ужгороді, рідко де можна знайти. Щоб місто гарніше виглядало, заси-пали бувший млинський канал, що протікав старим містом.

Важнішою історичною па-мяткою є старовинний замок, довкола якого велися криваві війни. Тепер у цьому замку є греко-католицька духовна се-мінарія. Чудовий вид із замку на рівнину, на долину ріки У-жа та на Карпати, засіяні кисть-ми вояків із світової війни.

На західній кінці замкової гори, на висоті 60 м., стоїть дуже гарна греко-католицька церква з двома величавими ве-жами, побудована на місці є-зуїтської церкви. Ця церква з прилягаючого до неї єпископ-ського резиденцією і замком, надає характеристичного ви-гляду ужгородській панорамі. На південному узбіччі замко-вої гори визначається своєю монументальністю п'ятиповер-ховий василіянський мона-стир, а побіч нього бувша православна церква, що тепер є домашньою церквою васи-ліян.

По лівому боці Ужа стоїть гарна православна церква, по-будована на пам'ятку росій-ських вояків, які згинувли в Карпатах.

Гарною і стилевою будів-лею в мавританським стилі є жидівська синагога, побудова-на в 1900 році по правому бо-ці ріки, коло моста, звідки простягається гарний вид на нове побережжя Рошковича, яке відбивається у кришталі-ній воді Ужа, наче в синє-зе-ленім дзеркалі.

Цікавою історичною й архи-тектурною пам'яткою Ужгоро-да є бувший жупанат на пло-щі Жатковича, де 8. травня 1919 р. Центральна Рада зая-вилася за злуку Карпатської України з Чехословаччиною. Тепер тут був досі губернатор-ський уряд і музей, який має вже гарні збірки.

В Ужгороді майже кожна людина знає бодай три мови. Крім українців є тут чехи, сло-ваки, німці, жиди, мадари, ци-гани, та москалі (емігранти). Щодо віросповідання, то є тут: греко-католики, право-славні, римо-католики, кальві-ністи, лютерани, чеські брати, методисти, жиди-ортодокси та неологі, а це все на 30,000 на-селення.

Не менше цікавий Ужгород для географа, природника та туриста. В Ужгороді стріча-ється дунайська рівнина з Кар-патами. Одна половина Ужго-рода лежить іще на рівнині, ді, з яких повстали колись у давнині цілі вулиці, як Пів-Карпат, покритих виноград-никами. Карпати кінчаються без-переходу і відразу починають-ся під гору клькост метрів,

МОТОВИЛІВКА

Львів, 18. листопада 1938.

Зудар двох сил, що їм не було, нема й ніколи не буде, бо не може бути, одночасно місця в Україні: одної, що для неї українська державність у Києві — це тільки засіб до мети, й другої, що для неї державне існування української нації над Дніпром — це єдина й остаточна мета й найвищий наказ кожноту часу — це по-дії листопаду 1918 року в Над-ніпринщині.

Перемога тієї другої сили, що всі свої пляни й наміри спирає на майбутньому укра-їнської нації, а реалізує їх, завжди тільки спираючись на власні сили української нації, з вірою в невичерпані засоби нації і її спроможність самій рішати про свою долю — це Мотовилівка.

Мотовилівка... Одні вимовляють і завжди вимовлятимуть це хвилююче слово з радісним спогадом, глибоким пієтизмом і неви-мовною гордістю.

Другі стрічають його холо-дно, стримано, а навіть з не-хиттю. Одним воно ясне причиною й зрозуміле змістом.

Другим тьмає й досі ще не-збагнуте.

В чому ж причина оцього роздвоєння й нерозуміння? Сьогодні, в двадцяті рокови-ни тієї історичної події, що мала такі глибокі причини й такі далекосяглі наслідки в державному житті й існуванні української нації над Дніпром, не від речі торкнутися голов-них моментів українського дер-жавного життя тієї доби, збагнути те, що стало причи-ною тієї події, й глянути на неї щиро й об'єктивно. Очима, серцем і розумом тих, що були тоді активними учасниками по-дій. Незалежно від того, чи керували подіями, чи були виконавцями призначених їм роль чи завдань.

Друга половина 1918 року в Україні — це змагання двох політичних течій.

Одна з них, що в її руках була тоді доля української державності й що вона керму-вала нею, вважала українську державність у Києві переходно-ю, сезонною. Базою для підготовки своїх плянів і намі-рів у реактивуванні давнього стану на території колишньої російської імперії. Тобто, засо-бом до мети. Вона використо-увала чи то своє українське територіальне походження, чи свій азиль в Україні для орга-нізування сил, що мали допо-могти їй до реалізації її заду-мків.

Вона, хоч чужа духом, зумі-ла замаскувати свої справжні наміри українським держав-ним інтересом, їй удалося за-прягти в свою роботу й укра-їнські елементи, що несвідомі великої сили української нації, бо відчужені від неї доволі-нім чужим володінням, дали себе залаяти загрозою втра-ти доцьогочасного дорічку й

вона, хоч чужа духом, зумі-ла замаскувати свої справжні наміри українським держав-ним інтересом, їй удалося за-прягти в свою роботу й укра-їнські елементи, що несвідомі великої сили української нації, бо відчужені від неї доволі-нім чужим володінням, дали себе залаяти загрозою втра-ти доцьогочасного дорічку й

вона, хоч чужа духом, зумі-ла замаскувати свої справжні наміри українським держав-ним інтересом, їй удалося за-прягти в свою роботу й укра-їнські елементи, що несвідомі великої сили української нації, бо відчужені від неї доволі-нім чужим володінням, дали себе залаяти загрозою втра-ти доцьогочасного дорічку й

намовити літи туди, звідки, за її переконанням, приїде єдина безпека хоч обмеже-ного, але власного існування. Тимто ці українські елементи, свідомо навіть бажачи добра українській нації й українській державі, несвідомо вступили на шлях, що провадив саме до поховання української держав-ности.

Друга течія, що для неї у-країнська державність була всім, була змістом її життя й існування та єдиною метою, не могла, бо не сміла, погодитись на обманні ворожі зазіхання, хоч так зручно масковані, не вірила чужій силі, а всі свої пляни й наміри сперла на вла-сну, українську національну силу.

І відкидалась до тієї сили. Рятуючи саме українську дер-жавність перед знищенням її тими, що тримали її віками в ярмі. Тими, що з ними звязу-вала тепер долю української державності саме ця перша течія.

Результатом ріжниць думок і плянів цих двох течій став Український Національний Со-юз, мобілізація української на-ціональної й політичної сили.

Зударом двох акцій став ви-ступ Січових Стрільців з Білої Церкви 16-го і бій під Мото-вилівкою 18. листопада 1918 року.

„В серпні 1918 р. Стрілецька Рада (збір найвищих стрілецьких старшин) рішила, що на Україну надвигается небезпека втрати державности за ціну союзу з чорносотен-ною Росією.

„Вона рішила за всяку ціну ще раз зібрати Стрілецьку, щоб виступити в обороні у-країнських державних змагань на випадок небезпеки“.

Так писав шістьнацять років тому — а чотири роки по цій даті 18. листопада 1918 р. — колишній визначний старшина Січових Стрільців, що пізні-ше й тепер розійшовся со своїми поглядами доби свого перебування в рядах Січових Стрільців у Білій Церкві й у складі саме тієї Стрілецької Ради.

Та його слова — це чи не найпластичніше з'ясування причин і значіння Мотовилів-ки.

А слова, що ними відповів тодішній командувач Січових Стрільців у Білій Церкві носі-єві найвищої влади україн-ської держави:

„...Січові Стрільці підуть проти кожного, хтоб він не був, хто виступить проти дер-жавної незалежності україн-ської нації!“

це найкраща характеристи-ка тих, що дали зміст Мото-вилівці.

Сьогодні, в двадцяті рокови-ни бою під Мотовилівкою, вшануємо пам'ять Незабутньо-го Лицаря — сотника Федора Черника, що згинув під Мото-вилівкою.

А вшановуючи його пам'ять — вшановуємо одночасно і пам'ять усіх Січових Стрільців, що в цьому Великому Листо-паді української історії й зго-дом упали в боротьбі за цю Велику Ідею. — („Новий Час“).

Петро Сагайдачний.

На початок.

Пациент: Пане докторе, я чув, що на скріплення мізку добре є їсти багато риби. Чи можете мені поручити щось таке?

Лікар: Для вас на початок вистарчить кит.

НАБІЖУЧІ ТЕМИ

ЗА ПРАВА МЕНШИН.

Метю Вол, віцепрезидент Американської Федерації Праці, організує товариство для оборони демократії й прав меншин.

Цікаво, які меншини і які права меншин думає боронити нова організація. Наприклад, чи буде вона боронити тих прав тих рухів, що приєднують собі, хочби вони були в меншині, право накидати іншим, хочби це була більшість, свою думку й політику? Чи думає нове товариство боронити прав усіх меншин, себто й тих, що хочуть затерти всяку різницю між більшістю й меншістю, забороняючи просто всякий вияв волі, крім волі, накиненої згори?

ДЕ ПРАЦЯ ДЕШЕВА.

Ньюйорський міський посадинок виступив оноди з гострими словами критики проти дешевих приман, які дають деякі міста фабрикантам. Мав він на думці розголошення містами факту, що в них нема сильних робітничих організацій. Кличуть вони до себе фабрикантів закладати в них фабрики: мовляв, ходіть до нас; у нас не буде мати клопоту з робітниками. Ньюйорський посадинок казав, що такі міста повинні стидатися: „по-вісноти голови за стиду“.

Міста певно ні стидатися, ні голов звисувати за стиду не будуть. Уже хочби тому, що міста це так як корпорації: не мають тіл, щоб їх буком бити, ні душі, щоб її до пекла післати.

Зрештою справа вирішується звичайно без стиду: виберуться нині фабриканти з одного міста до другого до страху перед робітничою організацією, пофабрикують у новому місті кілька місяців, а потім, дивись, організація прийшла й там. Виберуться знову в нове місце, але й цим разом повториться те саме.

НЕ БАЧИТЬ ПІД НОСОМ.

Каже кореспондент ньюйорського щоденника „Геральд Трибюн“, що Гітлер думає створити з України залежну від себе державу, на зразок той, яку Японія створила з Маньчжу, державу, в котрій мають правити встановлені зпоза краю люди, а місцеве населення не має нічого говорити.

Не розумію, пощо сягати аж до Маньчука по зразок. Чи нема нині у Великій Україні саме такого уряду? Чи не правлять нею люди, встановлені окупантською владою, а правлений нарід не має нічого говорити?

Якщо справа так справді маєтись, то треба бубоб це ясніше сказати: Гітлер хоче створити з України залежну від Німеччини державу, подібну до той, яку московські більшовики створили під назвою української совєтської республіки.

ПРАВДА ПРОТИ БРЕХНІ.

В апеляційному суді ньюйорського стейту розглядали недавно справу одної людини, засудженої на смерть за вбивство підчас грабіжничого нападу, котра впирається при тому, що присуд був неслухняний, опертий на неправді. Засуджений заявив готовність дати себе розслідувати при допомозі машини до відкривання брехні, так званого відкривача брехні; засуджений згори згоджується згодитися на вислід машини.

Апеляційний суд відкинув висновок засудженого на тій основі, що, не зважаючи на те, що винахідники машини заперечують про її незаводність, її певність у відкриванні правди ще не є доказана.

Коли суд поводитьсь так обережно при припиненні якогось твердження за правду, як необережно поводитьсь до правди пересічна людина навіть у своїх дуже важких справах!

ДАЛЬШІ ІНФОРМАЦІЇ В СПРАВІ ВИСИЛКИ ВЖИВАНІЙ ОДЕЖІ В КАРПАТСЬКУ УКРАЇНУ

У відозві Українського Червоного Хреста ОДВУ, проголошеної у „Свободі“ ч. 281 з 3. грудня, було сказано, що річи можна висилати в Карпатську Україну за посередництвом трьох компаній, а саме, „Віктор“, „Інтернешенел“ і „Глоб“.

Отже в цій справі подаємо до відома, що по засягненні дальших інформацій управа УЧХ знайшла ще один спосіб висилки, який коштуватиме далеко дешевше, ніж висилка через котрунебудь згадану компанію. А цей спосіб є такий, що коли збереться у Нью Йорку більша кількість річей для висилки, то Чехословацька Торговельна Палата в Нью Йорку допоможе нам видістати відповідний опуст.

Маючи на увазі, що відповідний опуст можна буде видістати тільки тут у Нью Йорку при допомозі Чехословацької Торговельної Палати, побажаним є, щоб комітети по всіх місцевостях, зібравши більшу кількість річей, прислали ті річи до Нью Йорку, а доперва звідси вишлеться їх у призначене місце. Коли в якійсь місцевості комітет набиратиме більше річей, то найкраще висилати 500-фунтові пакунки, запаковані в деревляний паці. Бо такі пакунки управа УЧХ зможе відразу висилати до краю, полагаючись потрібні формальності й оплативши посилку. Як уже було згадано в попередній відозві, посилаючи річи, треба посилати також бодай малий даток на оплату висилки.

Всі річи просимо посилати на адресу нової домівки ОДВУ і УЧХ, 149 — 2nd AVE., NEW YORK, N. Y.

Управа Українського Червоного Хреста ОДВУ.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

СТО-ЛІТНІ РОКОВИНИ

СМЕРТИ

ІВАНА КОТЛЯРЕВСЬКОГО.

На день 29-го листопада ц. р. припадає рівно 100 літ від дня смерті Батька українського письменства, автора невимрушої „Наталки Полтавки“ й славної „Енеїди“ — Івана Котляревського.

Тож годилось би належно відзначити ці ювілейні роковини смерті піонера української літератури. Правда, що ми, українці, переживаємо тепер надзвичайні, далеко не „літературні“ часи. Українська справа й змагання нашого народу до вільного, невідомого життя в сучасній менті є на порядку денній і торкається й хвилює не тільки самих українців, але є також предметом дипломатично-політичних „потягнень“ пануючих тепер політичних сил і держав. Зокрема доля українського Закарпаття, на території якого нахально зазіхає магнацька Малярщина за моральною підтримкою Польщі й італійського диктатора Муссоліні — є тепер на вазі тих економічно-політичних торгів і „комбінацій“ великих держав. Не сьогодні-завтра та доля вирішиться й може з найменшою користю як для самого українського Закарпаття, так і для всього нашого народу. І, ясна річ, що цей факт і сьогоднішні події в Європі мають надзвичайне значіння для всіх українців, громадсько-національним обов'язком яких є відповідно зреагувати на всі ці події, сказати своє слово, яке повинно йти вкупі з бажанням, інтересами, змаганням і самого українського населення на його рідній землі.

Алеж це ще не значить, що через незвичайні обставини й напружену політичну атмосферу ми не можемо уділити своєї уваги й таким „подіям“, як вшанування пам'яті українських поетів, письменників і т. і. Кожний з визначних, заслужених і талановитих українців чи українки, які відзначились на полі культурній, національній, науковій, громадській, державно-політичній, мистецькій, тощо — належить до національно-творчих будівничих і речників історії й життя українського народу.

ВІДІДІЛИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ, СОЮЗУ В НЬЮАРКУ І ОКОЛИЦІ

— влаштовують —

СОЮЗОВИЙ ДЕНЬ

В СУБОТУ, 15. КВІТНЯ (APRIL 15, 1939)

В SLOVAK SOKOL HALL, 358 MORRIS AVE., NEWARK, N. J.

Чистий дохід буде призначений на поміч Карпатській Україні. Просимо всі товариства здержатись у цей день від улаштування підприємств.

І. Котляревському належить почесне місце в історії українського письменства власне тому, що він, можна сказати, перший почав писати українською милозвучною народною мовою. Як прийняти на увагу ті часи, коли жив І. Котляревський (1769 — 1838 рр.) то це має величезне значіння. Ми не можемо оцінювати й підходити до Котляревського з погляду наших теперішніх національно-політичних змагань, вимог і прав українського народу. І тому нас не мусять дивувати той, наприклад, факт, що, беручи політично, Іван Котляревський був патріотом тодішньої російської імперії, якій „вірою і правдою“ служили тоді всі наші земляки козацько-українського роду. Та на початках XIX-го століття в бувший царський Росії не було, можна сказати, ніякого свідомого й організованого національно-політичного руху, не було протидержавницьких політичних партій, не було ще тоді навіть Кирило-Методієвського Братства, — а це була ще перед-шевченківська доба, часи московського централізму й тяжкого для селян кріпацтва, яке було заведене в Україні після скасування Гетьманщини. І в той час московського свавільства, в часах хованства українських самостійницьких змагань, в той час, коли українська козацька шляхта „ради лакомства нещасного“ відчужалась свого народу, своєї рідної мови й пішла на шлях обмоковлення, — поет і письменник Котляревський (хоч і сам дворянин) підносить українську народну мову з ґрунту, з полтавського чорнозему, з самої гущі нашого закріпощеного селянства й своїми творами, написаними тою живою народною мовою, він започатковує українську літературну творчість. Тому й названо Котляревського батьком українського письменства.

І тому, коли цього року припадають столітні роковини Котляревського, то всім українцям, без огляду на їх релігійні чи політичні погляди й теперішні розходження, — годиться би віддати належну честь і пошану батькові української літератури, хочаб уже ва те одне, що він був одним

з тих перших, які піднесли на культурно-мистецьку височину нашу рідну мову, яка є ознакою душі народу, про який тепер так багато дбають і говорять на всіх сучасних національно-політичних фронтах.

Члени Т-ва „Соборна Україна“ в Нью Йорку на своїх зборах піднесли цю справу організації академії-концерту, присвяченого столітній річниці смерті Котляревського та вирішили піддати цю думку й іншим українським товариствам, щоб усім разом, без огляду на те, хто й до якого товариства належить, — відповідно відзначити цю ювілейну річницю смерті українського поета й письменника.

І тому, як би яке товариство одержало запрошення прийти в певний день на збори, щоб разом з представниками інших товариств обговорити всю цю справу, виробити програму академії-концерту та вибрати до того спільний комітет, — про того знялися головні буви українські стрільці і надали йому той торжественний настрій, який охоплював український нарід тому 20 літ, в часі зриву Галицької України до своєї державної незалежності. Свято відкрив бувший січовий стрілець Михайло Земледух; він переповідав про його до кінця. На першу точку виступив хор української громади в Арнолді під проводом О. Г. Павловського. Хор дуже добре відспівав кілька пісень

Лев Безручко.
Нью Йорк, Н. Й.

Степан Мусійчук.

ПРАПОР УКРАЇНИ

(Вірш на посвячення українського прапора).

Всімхається Україна
Лугами й степів квітками.
Бо велика нині днина:
Близьку прапор понад нами.

Всімхається Україна.
Бо зібрався тут діти.
Бо далека чужина
Не могла в них духа вбити.

Всімхається Україна.
І як мати всіх єдине,
Нас усіх благословляє.

„Ой, ви діти мої милі,
Вдяка вам велика нині.
Що мені ви в кожній хвилі
Служите, хоч й на чужині!“

„Вдяка вам, що ви підняли
Мій прапор вгору, до неба.
Що під ним ви всі зібрався
В праці вашій і потребі!“

„Хай же праця ваша буде
В користь вам і всій родині,
Щоб знали усі люди,
Що ви діти України!“

„Хай прапор цей вас скріпляє
Для добра народу жити
Хай вас всіх він об'єднає,
Щоб держава нам створити!“

Више, више, стяг цей нині
Аж до сонця піднесімо!
„Слава, слава Україні!“
Вільним духом воскреснімо!

ШІКАГО І ОКОЛИЦІ

Усі як один на

ПРОТЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ

ПРОТИ ПОЛЬЩІ І В СПРАВІ ДОПОМОГИ КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ

В НЕДІЛЮ, 11. ГРУДНЯ 1938 РОКУ

В ГОДИНІ 2. ПОПОЛУДНІ

В WICKER PARK HALL

2044 W. North Avenue, Chicago, Ill.

Головний бесідник буде Др. ЛУКА МИШУГА, що якраз вернув з Європи

ПОЗІР! ДІТРОЙТ І ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!

ВІЧА В СПРАВІ КАРПАТ. УКРАЇНИ

Головний бесідник д-р Л. МИШУГА, делегат У. Н. Союзу на Карпатську Україну.

ПРИЙДІТЬ ВСІ НА ВІЧЕ!

(1) В НАМТРАСК, МІСН. — ПЯТНИЦА, 9. ГРУДНЯ (DECEMBER 9, 1938)

В 7:30 ГОД. ВВЕЧІР, В УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ, 2240 GRAYLING AVENUE

(2) В DETROIT, МІСН. — СУБОТА, 10. ГРУДНЯ (DECEMBER 10, 1938)

В 7:30 ВВЕЧІР, В УКРАЇНСЬКІЙ НАРОДНІЙ ДОМІ, 4655 MARTIN STREET.

Український Нац. Комітет.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

АРНОЛД, ПА.

Листопадове Свято.

Українська арнольдська громада відсвяткувала 6 листопада в У. Н. Домі 20 річницю Листопадового Зриву. Цим, святом знялися головні буви українські стрільці і надали йому той торжественний настрій, який охоплював український нарід тому 20 літ, в часі зриву Галицької України до своєї державної незалежності.

Свято відкрив бувший січовий стрілець Михайло Земледух; він переповідав про його до кінця. На першу точку виступив хор української громади в Арнолді під проводом О. Г. Павловського. Хор дуже добре відспівав кілька пісень

Лев Безручко.
Нью Йорк, Н. Й.

Степан Мусійчук.

Степан Мусійчук.

Степан Мусійчук.

Степан Мусійчук.

Степан Мусійчук.

Степан Мусійчук.

Степан Мусійчук.

Степан Мусійчук.

Степан Мусійчук.

Степан Мусійчук.

Степан Мусійчук.

Степан Мусійчук.

Степан Мусійчук.

Степан Мусійчук.

Степан Мусійчук.

Степан Мусійчук.

Степан Мусійчук.

Степан Мусійчук.

Степан Мусійчук.

Степан Мусійчук.

Степан Мусійчук.

Степан Мусійчук.

Степан Мусійчук.

Степан Мусійчук.

Степан Мусійчук.

Степан Мусійчук.

Степан Мусійчук.

Степан Мусійчук.

Степан Мусійчук.

і дістав у нагороду бурю оплесків. Деякі пісні хор мусів повторити. Далі виступив реферат редактор М. Хандога. Він переповідав усі ті знущання, що їх зазнає наш нарід від диких окупантів, та зясував боротьбу українського народу проти займанців. Потім було скрипкове солю молодого хлопця з Торол Сіті, Па., Леопа Опака. Молодий скрипак виявив велику здібність. В. О. Нишків, адвокат з Пітсбургу, Па., виступив реферат. Він, таксамо як і попередній бесідник, обговорював українське питання та пророкував, що найдалі до двох літ український нарід буде паном на своїй вільній землі. Далі виступив на сцену бувший стрілець Земледух і почав говорити про особисті переживання в часі наших визвольних змагань. Він говорив, яку радість справляло бачення українським воїнам, серед котрих він був сам, коли за гроші, прислані з Америки, їм на одні Великодні Свята справлено гарне свячене. Він просив присутніх зложити жертву на українських інвалідів, яка то жертва також буде дуже дорогою тим українським воїнам, що для своєї батьківщини

своє здоров'я віддали. Він говорив привним, що вони не повинні слухати зловмих підшептів наших ворогів, які говорять, що жертви не зайдуть на призначене місце. Всі гроші заходять до рук тих, для яких вони призначені жертводавцями.

Далі він попросив бувшого десятичника Української Армії, Н. Лобура, і П. Зілінського, а також два дівчата, Віру Любінецьку й Анну Колодій, щоб пішли на збірку. Зложили: І. Федан \$2; по \$1: М. Хандога, Л. Каршневич, Т. Сернюк, В. Нітик, М. Лєсів, П. Малик, Н. П. Федан, О. Лисий, Н. Дубас, М. Земледух, П. Потирнак; П. Зілінський \$1.25; по 50 ц.: М. Губернович, К. Різник, Н. Сакаль, Г. Волошинович, пані Опака, О. П. Урбанович; дрібними \$11.20. Разом \$28.45. Беручи під увагу це, що в нас безробіття, та що свято святкувала мала частина нашої громади, бо друга частина ходила поза вулиці, — ця збірка досить гарна. Та може прийде ще той час, що такі свята як Листопадове і Злукі будуть святкувати всі громадяни разом.

В дальшій програмі о Г. Павловський виступив із солю-співом і чаруючим голосом відспівав кілька пісень. Своім співом він захопив привних, які нагороджували його рясними оплесками. На піані акомпанювала пані М. Пельці. Далі сотник Чорноморської Січі виступив з деклямацією над могилою стрільця. А при кінці забрав голос сотник Української Армії, професор Н. Урбанович. Він розказав багато цікавих речей про той зрив, який відбувався тому 20 літ, а якого він сам був учасником. На закінчення виступив ще раз хор і гарно відспівав кілька стрілецьких пісень, по чім усі разом відспівали український національний гим.

До збірки на інвалідів, в сумі \$28.45 додано зо вступу \$11.55 і разом \$40 вислано через Об'єднання на українських інвалідів в Ріднім Краю.

Один з комітету.

Поправив.

— Мушу поскаржитися на вашого сина. Вічно дразниться за мною й наслідує мене...

— Ах, то йому вже дам! І скільки я разів упомінав його, щоб не вдавав блазна й діота!

РІЗДВО ПРИХОДИТЬ!

ЗАМОВЛЯЙТЕ ТЕПЕР РІЗДВЯНІ КАРТКИ, ПОКИ ЩЕ Є ДОБРИЙ ВИБІР.

Цього року маємо чудові картки. Люди, що вже їх у нас купили, кажуть, що вони такі гарні, що не хочеться їх висилати, а хочеться їх собі задержати.

Книжкові картки з віршом на Різдво 5ц.

Картки українського стилю 5ц.

Нові українські картки з колірними зображеннями і малюнками з українського життя, без видруківаних різдвяних поздоровлень, надіються на різдвяні картки особливо до американців. Ціна за одну 10ц.

Замовляйте тепер! Ми платимо пересилку. На С. О. Д. не висилається.

“СВОБОДА”

81-83 GRAND STREET, (BOX 346), JERSEY CITY, N. J.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮ ЙОРК, Н. Й. Збори 204. відділу відбулися в суботу, 10. грудня, в год. 8:15, в сали укр. прав. громади, 334 1st St. На тих зборах обов'язково мають бути присутніми всі члени відділу та вирішити всі заклади й бакунок за річний тижень на наш пікнік, Союзний збір, Листопадове Свято та за останнє представлення, щоб уряд відділу мав змогу виготовити як слід фінансовий звіт на річні збори відділу, які відбуваються в п'ятницю, 30. грудня ц. р. — Е. Ляхович, предс.; М. Близнак, секр.

СТЕРПІЛЕТОН, Н. Й. Річні збори Бр. св. Арх. Михайла, від. 211, відбулися в суботу, 10. грудня, тобто 7:30 вечором, в У. Н. Домі, 35 Варен ул. Обов'язком членів є бути на цих зборах, бо буде справоздання уряду і контрольний звіт за цілий рік. Будуть також інші важливі справи до вирішення. Відтак буде вибір нового уряду на 1939 рік. Напоминається членам прийти й вирішити свої заклади і карі, щоб не було нарікань, що буде сусупендований. Просимо привести нових кандидатів, бо тепер добра нагода для урядників і членів організувати членів, бо ніхто даром не працює, а за те має нагороду. Висуньте теж свої діти до своєї організації, а не до чужих статуй. Урядник або член, не приймаючи на цих зборах, заплатити кару згідно зі статутом. — В. Карпів, пр.; Н. Слободзян, кас.; Т. Соколовський, секр.

ПЕРТ АМБОН, Н. ДЖ. Річний збір Тов. Зап. Січ, від. 155, відбувся в суботу, 11. грудня, тобто в годині 3. пополуноді, в галі У. Н. Дому. Проситися всіх членів прийти на цей мітинг, бо буде справоздання уряду і контроль за цілорічною діловодністю, як ринков буде вибір уряду на 1939 рік. Кожний член не буде прийнятий на мітинг, буде підлягати карі, бо є такі справи, що мусять бути вирішені на річних мітингах. Визнається довгуючих членів, щоб свою залежність цього місяця сплатили, бо інакше будуть наражені на сусупенду. — Іван Ваверчак, предс.; Василь Дринич, кас.; Андрій Яриневський, секр.

КРОМПТОН, Р. АП. Річні збори Тов. Зап. Січ, від. 246, відбулися в суботу, 11. грудня 1938, в годині 2. пополуноді, в льокалі чигайняним, 1668 Main St. На порядку дня буде справоздання урядників за рік 1938 і звіт контр. комісії й інші важні справи, як також вибір нового уряду на 1939 рік. Проситися всіх членів прийти на означений час, як також вирішити заклади і карі. Хто має кандидатуру в члені У. Н. Союзу, проситися його привести, а ми радо його вінемо. — Григорій Пригула, предс.; Петро Коц, кас.; Василь Сподарик, секр.

ФІЛАДЕЛЬФІЯ, ПА. Збори Тов. Мир, від. 324, відбулися в суботу, 10. грудня 1938, в домі Укр. Громади на 23. і Браун, у 7:30 год. ввечір. Пожадані є, щоб всі члени були на зборах. Уряд є вчлени членам, що мають повне довіря для нового, але без членів збори не проводяться годі. Також при кінці року нехай кожний вирішить заклади. — О. Горюховський, предс.; Н. Бурак, кас.; Мих. Туркот, секр.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. Річний мітинг Тов. Українська Січ, від. 182, відбувся в суботу, 11. грудня, в 2. годині пополуноді, в парохіальній галі, 45-47 Говн Евея, Пасайк. Н. Дж. Важні справи: справоздання контр. комісії за 1938 рік, вибір уряду на 1939 рік. Тому обов'язком кожного члена і членів прийти на збори на означений час. Не прийняти членів підлягатиме карі після ухвали. — І. Жидицький, предс.; М. Філь, кас.; Г. Яськів, секр.

ФІЛАДЕЛЬФІЯ, ПА. Річний мітинг Бр. св. Василія, від. 339, відбувся в суботу, 10. грудня, в годині 7. вечором, в домі Укр. Громади, 3322 Норт Лавренс ул. Проситися всіх членів прийти на цей річний мітинг, бо маємо багато важних справ до вирішення. Кожний член повинен прийти і заплатити свої заклади на цій мітинг. Уряд дасть звіт з цілого року. Контрольна комісія дасть звіт за минулих 6 місяців. Буде вибір уряду на 1939 рік і багато інших важних справ до рішення. Також дається до відома тим членам, що мають позички на свої грамоти, щоб на мітинг відібрали позичковий квиток від уряду. Подается до відома тим членам, котрі довгують до відділової каси, щоб прийшли хоч раз на річний мітинг та по змозі вирішували свої довги. Прийдіть усі члени на річний мітинг! — Іван Сороска Макс, предс.; Іван Сороска Мих., кас.; Олександра Діорка, секр.

БРОНКС, Н. Й. Річні збори Тов. Згода, від. 210, відбулися в суботу, 11. грудня, в годині 2. пополуноді, в льокалі чигайняним, 2861 Істерн Бульвард. Проситися всіх членів прийти на означений час і вирішити свої довги як до Тов. так і до Союзу. Є важні справи до пологодження. На зборах буде вибір уряду на 1939 рік. — Теодор Давидів, предс.; Володимир Баківський, кас.; Іван Франко, секр.

НОРТЕМПТОН, ПА. Річні збори Тов. Укр. Січових Стрілців, від. 44, відбулися в суботу, 11. грудня, в годині 2. пополуноді, в укр. правосл. галі на Нюпорт Евея. Визнається всіх членів прийти на ці збори, бо буде справоздання уряду і контр. комісії за цілий рік та вибір уряду на 1939 рік. Напоминається довгуючих членів виплатити свої довги. По зборах буде мала перекуска (профінансована). Проситися членів прийти на найбільшу участь. — В. Шичка, пр.; А. Бодник, кас.; Л. Демчук, секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Річний мітинг Бр. св. Арх. Михайла, від. 142, відбувся в суботу, 10. грудня, в галі 212 Фултон Стріт, Елізабет, Н. Дж., в год. 7:30 ввечір. На порядку дня: справоздання урядників і контр. комісії за 1938 рік і вибір уряду на 1939 рік. Можуть з'явитися нові ухвали, з котрими ви не погодитеся, то сподіється бути присутнім на засіданні, щоб не нарікали. Просимо членів виплатити свої діти до Братства. — О. У. Н. Союзу. Колись не пожадуєте, що ваші діти будуть членами нашої організації. — Я. Лешак, пр.; М. Маркович, кас.; П. Остапчук, секр.

БРУКЛІН, Н. Й. Річні збори Тов. Запорозька Січ, від. 325, відбулися в суботу, 10. грудня, в галі Укр. Нац. Дому, 216-218 Grand St., тобто в годині 8. ввечір. Проситися членів прийти на час, бо не добре протягати збори пізно в ніч. Треба кончею вирішити свої заклади до Тов. і У. Н. Союзу, бо в протиним разі члени будуть сусупендовані. Приведіть своїх синів і знайомих та й вишіть їх до Тов. і У. Н. Союзу. Ти члени, зобов'язані, що пізніше вишуть, вже час виплатити, бо на таким ішнішні то й роки сходять, а вони самі не забезпечені. Таки приходиться, що може бути або за старий, або треба буде більш платити заклади. Не прибувши на збори члени будуть підлягати карі після статуту. — І. Малик, предс.; М. Костів, кас.; П. Малицький, секр.

ТОЛІДО, О. Р. Річні збори Бр. св. О. Ніколая, від. 167, відбулися в суботу, 11. грудня, в годині 2. пополуноді, в галі, де звичайно. Просимо всіх членів і членів прийти на збори, бо є важні справи до пологодження. На зборах буде вибір урядників на 1939 рік. Довгуючих членів просимо вирішити свої заклади і карі, щоб не переносити довгу з року на рік. Не явившись член підлягає карі 50 ц. урядник і дол. — Дмитро Медведський, предс.; Бартоломей Уніський, кас.; Іван Кузьматич, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Місячні збори Тов. Соки, від. 336, відбулися в суботу, 11. грудня, в 1. годині пополуноді. Кожний член має обов'язково явитися на зборах і вирішити свої заклади, щоб на річних зборах можна було дати звіт з цілого року. Кожний член повинен записати свої діти і знайомих до Тов. Соки. — Дмитро Грабський, предс.; Семен Постолюк, секр.-кас.; Тимко Кальмук, рек. секр.

ВІЛІНГ, В. ВА. Річні збори відділу 56 відбулися в суботу, 11. грудня, в год. 2, в галі церковній. Всі члени мають прийти. Буде вибір уряду на 1939 рік і інші важні справи до пологодження. Один долар карі для кожного члена, як не прийде на збори. — І. Ковальчук, предс.; П. Вітенко, кас.; М. Медвідь, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Звичайні місячні збори Тов. У. Н. Союзу, від. 292, відбулися в суботу, 11. грудня, в годині 1. пополуноді, в галі У. Н. Дому, 4655 Martin. Тому, що це останній місяць у році і треба закласти справоздання як у відділі так і в годині канцелярії, проситися членів, щоб кожний поспішав до зборів, щоб вирішити заклади на зборах, а найданіше до двадцятого цього місяця. Пригадаємо ще тим членам, котрі до сьогодні не зложили на кіска, що на зборах можуть дати. Ти члени, котрі обіцяли, що до кінця року поспішають за нових членів, будуть ласка це зробити в тім місяці. Не відкладайте, бо часом може бути запізно. — І. Форніс, предс.; І. Андрусьевич, кас.; Петро Кізел, секр.

ТЕРКІМЕР, Н. Й. Річні збори Запорозької Січ, від. 192, відбулися в суботу, 11. грудня, в годині 1:30 пополуноді, в У. Н. Домі на Кінг Стр. Проситися всіх членів прийти на збори. Буде вибір урядників на 1939 рік. — К. Доніанок, предс.; М. Суланчук, кас.; М. Політило, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Місячні збори Тов. ім. Ім. Франка, від. 334, відбулися в суботу, 11. грудня, в 12. годині пополуноді, в У. Н. Домі. Проситися всіх членів прийти на ці збори і вирішити свої заклади, щоб не переносити довгу на новий рік 1939, щоб відділові книжки були без довгу на 1939 рік. На цих зборах буде визначений день на річні збори. — Н. Задерешко, предс.; Стефан Морозович, фін. секр.-кас.; Іван Жук, рек. секр.

ФЕНІКСВІЛ, ПА. Бічний мітинг Бр. св. Ап. Петра і Павла, від. 321, відбувся в суботу, 11. грудня, тобто в годині 1. пополуноді, в галі парохіальній. Проситися всіх членів прийти на цей мітинг, бо буде справоздання за цілий рік і вибір нового уряду на наступний рік. Проситися привести нових членів і виплатити їм до У. Н. Союзу. — Іван Салодик, предс.; Йосиф Янушевич, кас.; Федор Цюх, секр.

РОСФОРД, О. Річні збори Бр. св. Михайла, відділу 235, відбулися в суботу, 11. грудня 1938, р. в годині 2:0 пополуноді, в галі У. Н. Дому. Не явившись член на ті збори заплатити кару 50 ц. а урядник і дол. — Н. Проць, секр.

СІРАКІОЗ, Н. Й. Річні збори Бр. св. Ап. Петра і Павла, від. 39, відбулися в суботу, 11. грудня, в годині 12:15 в полуночі. На ці збори всі члени повинні явитися. Буде звіт урядників і вибір уряду на 1939 рік. — А. Гайдук, предс.; А. Кулик, кас.; Д. Орнич, секр.

БРІДЖПОРТ, КОНН. Річні збори Тов. Укр. Січ, від. 59, відбулися в суботу, 10. грудня, в годині 1, в галі церковній. Проситися членів і членів прийти на збори тобто в 7. годині, бо є важні справи до вирішення: справоздання старого уряду, вибір нового уряду на 1939 рік. По скінченні зборів буде спільна вечера. Пригадається членам, що довгують, щоб вирішити свої довги до каси товариської. Всі заклади від каси за місяць грудень до У. Н. Союзу мусять бути на руках секретаря або касієра до 15. грудня, щоб секретар не мусів ходити по хатах і збирати заклади. Щераз проситися прийти на збори в означений час. — М. Галькевич, предс.; М. Тиманський, кас.; І. Гліва, секр.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. Річні збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, відбулися в суботу, 11. грудня, в годині 2. пополуноді, в Лібберті Галі. Проситися членів прийти на збори, бо будуть важні справи до пологодження, а головним вибір уряду на наступний рік. Не присутній на річних зборах член буде караний згідно з товаришеским статутом. — Ілько Шегера, предс.; Дмитро Федина, кас.; Н. Лисий, секр.

РОВЕР, Н. ДЖ. Річні збори Тов. Згода, від. 294, відбулися в суботу, 10. грудня, в год. 8. ввечір, в галі де звичайно. Проситися всіх членів прийти на означений час. Напоминається довгуючих членів вирішити свої заклади, бо це річні збори. Буде вибір нових урядників тож прошу сплатити довг, щоб потім не нарікали, що старий секретар не записав, що заплачено, а оставив довг. Проситися контрольові прийти обробити книжки і віддати новому уряду як слід. Просимо членів привести хоч по одному новому кандидату, бо ще нагода до кінця цього місяця без вступу як до Тов. так і до У. Н. Союзу. — Іван Король, предс.; Г. Пекарська, кас.; Яків Салій, секр.

ФІЛАДЕЛЬФІЯ, ПА. Річний мітинг відділу 62, відбувся в суботу, 10. грудня, в годині 4. пополуноді тобто, в домі 6331 Elmwood Ave. На зборах будуть прийняті нових членів. Буде також вибір урядників на 1939 рік. — Уряд від. 62.

ОЗОН ПАРК, Н. Й. Річні збори Тов. Вільна Україна, від. 200, відбулися в суботу, 10. грудня 1938, в год. 7. ввечір, в сали Укр. Амер. Гол. Клубу, 92-14 95 Ел. Озон Парк. Обов'язком всіх членів бути присутніми на зборах і вирішити всі свої заклади. На цих зборах буде вибір уряду на 1939 рік, поправки статуту, котрий пропонується головний ексекутив до одобрення. Член присутній на зборах, а довгуючий, не буде мати права голосувати, а член не присутній буде підлягати карі, приписаній статутом. — В. Костинич, предс.; В. Цілик, секр.; П. Господарев, секр.

КОТСВІЛ, ПА. Річні збори Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 248, відбулися в суботу, 11. грудня, в годині 2. пополуноді. Проситися всіх членів прийти, як один. Контр. комісія проситися прийти в суботу, в 7. год. і переглянути книжки. На зборах буде вибір уряду на 1939 рік. — М. Пик, предс.; В. Чернецький, кас.; П. Турчин, секр.

ПРЕМ'ЄР.

Д-р Рудольф Беран, новий прем'єр Чехословаччини, 20 років він був ворогом президента Едварда Бенеша, що не давно зрезигнував і втік з краю. Він був теж проти союзу з Францією і Росією та проти запризачення з Англією, ведучи курс германофільський. Його назначив прем'єром новий президент, д-р Еміль Гаха.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

БОФАЛО, Н. Й.

На поміч Карпатській Україні.

Союз Українок, від. 49 у Бофалі, ухвалив одногласно висигнувати з своєї каси \$30 на отсі цілі: \$5 на кошти протестаційного віча, яке відбулося в Бофалі заходом злучених українських організацій 20. листопаду в У. Н. Домі, 205 Мілітарі Род, а \$25 переслано через Обеднання на поміч Карпатській Україні.

Марія Хоптяк, предс.; Анна Сеницька, скарбничка.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

На Карпатську Україну.

В суботу, 20-го листопаду 1938 р., відоме українське товариство в Нью Йорку, „Золота Ліпка“, влаштувало забаву з танцями для своїх членів та для запрошених гостей. Під час забави члени тов. „Золота Ліпка“, пані Анастасія Душнікова, в товаристві п. О. Бобецької перевела збірку між свідомими членами на потреби Карпатської України. Збірка принесла \$18.60.

Треба признати, що пані Анастасія Душнікова використує кожну нагоду, щоб призбирати потрібні фонди на патріотичну ціль. Це повинно бути заохотою для інших наших свідомих жінок-патріоток. Справа визвольної боротьби Карпатської України та взагалі визвольна акція

українського народу на всіх українських землях потребує нашої всебічної помочи. Тому всі наші національні організації й товариства повинні присвячувати тепер пильну увагу до того, що діється в краю, та помагати тим, що несуть прапор визвольної боротьби, чим тільки можемо.

Збірку переслано через Центральну управу ОДВУ.

КЛІВЛЕНД, О.

З забави на Рідний Край.

Недавно вернулася з відвідін Рідного Краю п. Марія Тулай. З цієї нагоди приятели і члени С. У. А. влаштували 22 жовтня ц. р. несподівану забаву. По вечері п. М. Тулай поділилася з присутніми своїми вражіннями з Рідного Краю. Гости слухали з великим зацікавленням. Описала забаву голос п. К. Ділай, гол. організаторка С. У. А., і своєю гримкою промовою заклала жіноцтво до активної праці. Далі промовила ще кілька слів п. А. Занько. На закінчення п. М. Білицька попросила присутніх зложити жертву на ново засновану політичну організацію в краю „Дружину княгині Ольги“. Зложили по \$1: М. Тулай, К. Ділай, А. Коберська, М. Чорний, А. Грошович, П. Осадчук, Г. Кравчинин, М. Білицька, А. Бурко 50 ц. по 25 ц. А. Занько, І. Бігелда. Разом \$9, які вислано через Обеднання на призначену ціль.

М. Білицька.

ГОЛІОК, МАСС.

На Закарпаття.

Дня 6 листопада ц. р. в грім. Івана й Анни Рабеч відбулися хрестини їх донечки Петрусі. При веселій забаві гости згадували про події на українських землях і при тім перевели збірку на Карпатську Україну. Збіркою завівав В. Коваль. Присутні зложили по \$1: Л. Рабеч, В. Коваль, С. Клемик, І. Процишин, С. Загайський, Н. Околіца, Марія Сойка, І. Хрупалік, Д. Харко; по 50 ц.: М. Прохода, С. Бойко, Т. Хрупалік. Разом \$10.50. Гроші вислано через Обеднання на призначену ціль.

Д. Хрупалік.

ГАРЯЧИЙ ПОПІЛ.

Давид І. Тревит, доглядач ренчу, признався, як запевняє шериф Елген Біскайлоу, що він спричинив на горі Санта Моніка в полудневій Каліфорнії пожежу, яка заняла тисячі акрів, знищивши приватні домівки і багато будівельного дерева. Тревит виснавив гарячий попіл на суху траву.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАїнського НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ПОШУКУЮТЬ ЛЮДЕЙ ДО ПРАЦІ

ДОБРА НАГОДА для молодого чоловіка. Продавати від хати до хати. Мусить уміти керувати авто. Голоситися власноручним листом, поданим в подорожній школі і т. ін., на адресу: L. P. R. O. Box 346, Jersey City, N. J.

ПОШУКУЮ ЖІНКИ до заручки з 4 кімнати. Може бути старшою дівчиною або вдовою (від 40 до 50 років). Може мати одну дитину, поспішайтесь до: JOHN KOSTIW, Box 631, Rickeyville, Pa.

БИЗНЕСОВІ НАГОДИ

ПОШУКУЮ СПІЛЬНИЦІ до гри серії в ресторані, українці 40-45 років, розсудливої, що люблять свій наріз і добробут. Маю власний стор вартою \$3,000, кемпу, до своєї волю, електрикою і т. ін. Голоситися на адресу: Mr. FRANK WATRAL, Box 72, Majestic, Kentucky.

Д-р С. ЧЕРНОВ

● Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров.
● Аналіз крові для подружжого свідчення.
223 SECOND AVE., cor. 14th ST. NEW YORK CITY, Room 14. Gramercy 7-7697. Офісові години: 10—8; неділя 11—2. Жінка-доктор до обслу. X & Флюроскоп.

ГРИБИ СТРАКРАЄВІ, імпортовані свіжі, лозні \$5 цин. фунт, на шнурках \$1.20 фунт, добрий \$1.35 фунт, самі шапочки \$1.75 фунт. Вислаємо поштою С. O. D. 252. RELIABLE MUSHROOM CO., 94 Rivington St., New York City.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАїнський ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET, between 1st and 2nd Avenues, NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.
Урядові години: рано від 10 до 12. Ввечір від 6 до 8, а в неділю рано від 10 до 12.

МИРОН ЛИТВИН

УКРАїнський ПОГРЕБНИК
Без ріжниць, як далеко поза Нью-Йорком. Вразі потреби телефонуйте до нас. Обслу. шира і чесна. — Office: 383 MORRIS AVENUE, cor. Springfield Ave. NEWARK, N. J. Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО
Новий Український Удєрєтєкер заряджує погребам по ціні так низькій, як \$150. Обслу. найкраща.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: Orchard 4-8088.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАїнський ПОГРЕБНИК
ЗАНІМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В БРОКЛІН, БРОКЛІН, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y. Tel. Melrose 5-6577

НА ВИСТАВІ ХУДОБИ.

17-літній Гал Кларк з Кларк'є Гил, Індіана, показує свої віви на 39-тій річній виставі худоби в Інтернаціональнм Амфітеатрі в Шікагу.

ТАРЗАН СМІЛИВИЙ.

В часі відсутності Тарзана Джеф не тратив часу, а пробував зеднати собі симпатії Марії. Вертаючись до неї сумним голосом, він заговорив: „Дуже можливо, що дикуни вже вбили твого батька і Боба. Треба дивитися на події сміло. Тепер тобі потрібно когось, що міг би опікуватися тобою“. А по хвилині мовчання додав: „Чомуб вобі не вийти заміж за мене?“

Ці слова збентежили Марію. В першій хвилині вона не знала, що на це відповісти. Вкінці вона сказала: „Ти був для мене дуже добрий, Джефе. Ти врятував мене від дикунів, і я за це тобі дуже вдячна. Але я не кохаю тебе, я кохаю Боба. Ми не маємо ще доказів, що Боб згинув. Фактично я вірю в серці, що він живий. А Тарзан удався до них, щоб їх увільнити.“

„Я вірю, що коли є можливість на світі їх увільнити, то Тарзан це зробить“, закінчила Марія. Джеф заворушився і докірливо їй відповів: „Тарзано, ви не можна вірити. Його поштування дуже дивне і воно вказує, що він таки є в спільні з тими дикунами. Ніхто не може знати його плянів. Щодо Боба... неvědє ти не можеш забути його?“

Марія заперечила головою, а Джеф продовжав: „Це гарно, що ти так твердо віриш, що Боб іще живий. Але вважай, щоб опісля ти тимбільше не розчарувалась. Бо за всякою правдоподібністю він уже не живе“. Коли він говорив ці слова, то старався надати їм найбільшого смутку. Та рівночасно з тим він добре наглядав, чи часом не вертається Тарзан.